

Avskrift av Degerfors Tingslags Häradsrätt Urtima ting 1819 Alb/1 bild 14-19

https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/C0104374_00014#?c=&m=&s=&cv=13&xywh=-684%2C331%2C7739%2C4283

År 1819 den 29de October, instälde sig uti Öfverrödå by i Degerfors Tingslag till Urtima Tings förrättande i nedannämnda Brottsmål, undertecknad tilförrordnad Domhafwande? och följande af Tingslagets Nämndemän:

Häradsdommaren	Em Olofsson från Degerfors By
	Gabriel Berglund fl do
	Johan Jacobsson fl do
	Jonas Hansson fl do
	Michael Samuelsson fr Degerön
	Carl Nilsson fr Ramsele och
	Olof Nilsson hemma i Rödå;
	Samt å tjenstens wägnar Krono-Länsmannen Wälbetrodde Joh: Bergstedt.

Sedan Konungens Befallningshafvande uti aflåten skrifwelse den 5te sistlidna gifwit undertecknad till känna, det Krono-Länsmannen Bergstedt gripit och till Lähns höktet insändt Bonde Enkan Anna Andersdotter från Örverrödå, såsom angifwen och på skäligen anledningar misstänkt at hafwa mordbrand föröfwat, samt förthy begärt ut undersökning derom måste wid Urtima Ting anhållas; då hade till denna dag förrättningen blifwit utsatt, at här inom tingslaget hållas, samt nödiga anstalten i utsända dagop widtagen.

Efter det Tings Rättens Ledamöter häruppå sammanträdt hos Nämndemannen Olof Nilsson och wanlig? Tingsfrid blifwit utlyst, infördes den anklagade af vice fång ...arn Hjelm Dahl då actor? Krono Länsmannen Johan Bergstedt berättade at Anna Andersdr wid det frågor, som på anhållan underrättelse det en lada med inneliggande hö och säd om aftonen eller på eftermiddagen den 30de September för bonden Östen Carlsson i Kamsjö by oförmodat blivitt åtänd och afbränd, med Anna Andersdotter, hvilken Östen för denna illgjärning hållit misstänkt, straxt derpå anhållts, för Krono Länsmannen i herr vice Pastor Saedéns närvaro friwilligt erkändt sig hafwa nämnda mordbrand antänt? på det sätt at hon lagt ett stycke antändt fnöske in uti en springa på ladan, som efter hand Bergstedt låtit utröna, warit belägen inom? Östen Carlssons åkargärde, sexhundrade alnar ifrån dess gård och till storlek 6 ½ alnar i fyrkant, ingifwande Bergstedt nämnda Anna Andersdotters frejd? och öfriga förhållanden nedanstående Präste-beröm?:

Enkan hustru Anna Boström, hennes födelseår i denna församlings kyrckobok saknas, har härstädes i flera år wistats. Läser uti Bok förswarligt och förstår nöjaktigt. Ordenteligen bewistat Catechismi förhören och obehindrat nyttjat salighetens? medel? Emot hennes lefwerne har, hitintills, ingenting

mehnligt varit bewisligt; hennes wandel tadlad än berömd. Till äktenskap hinderlös. Betygar
Degerfors den 26te October 1819 C G Saedén- väl Past och Magister

Förbemälda Anna Andersdotter, Boström kallad, som uppgaf sin ålder till sjuttiotre år, med någorlunda ...rftag lämpad? sinne? och kroppslig styrka, förblef wid dess ofwan intagna bekännelse och såsom anledning till den nu af henne wid lugnare eftertanke ogillade gärningen, anförde åtskilliga, under hennes wistande sistlidna sommar, å egenskap af barnsitterska hos hennes systerson Bonden Anders Larsson i förenämnde Kamsjö by, lidna stora oförrätter både af Anders Larssons syster, Östen Carlssons hustru Brita Cajsa Larsdotter och dennes barn, hwarmed Brita omsider gått så långt, at hon söndagsmorgonen den 26te September genom slag tillfogat henne blånad öfwer ena ögat, hwarstill walsa? gamwäl? af Länsman Bergstedt besigtigat, hwilken tilltagsamhet synnerligen till den grad sårat Anna, såsom warande af häftigt temperament, at hon i sit oförstånd begynt tänka på någon efter..relig? hämnd, den hon och på förberörda sätt fullbordat.

På anmälan af Bergstedt, at han och till answar för nyssnämnda förhållande till detta Urtima Ting inkallat Brita Cajsa Larsdotter infordrades hennes förklaring däröfver, der hon sålunda afgaf, at Brita Cajsa, som wid oförmälta tillfälle, i enskilt ärende ansökt sin swägerska, blifwit af son moster Anna Andersdotter med wanlig otidighet öfwerfallen och bemält?, då Brita endast sökt henne ifrån sig, och hwad de öfvriga wahngeringarne? angingo så woro både hon och hennes barn dertill oskyldiga, men wäl hade Brita sedan Anna sistlidna wåhr kom till Anders Larsson, derifrån fått höra om sig hwarjehanda mehnliga rykten om ljusnaden? och annat, derwid? Anders Larsson jemte hans närwarande hustru ..mrade, at wäl en gång någon säd blifwit för den uttröskad, men ehuru de endast woro twänne qwarnar i byn, kunde dock sådant inte bewisligen tillskrifas? Östen Carlsson eller hans folk.

Åberopade af Länsman Bergstedt som wittnen, dels emot Anna Andersdotter och dels emot Brita Cajsa Larsdr, föresakades? nybyggarrhustrun Brita Johansdr fr Söderliden och nybyggaresonen Olof Jönsson fr Målsbrännan, hwilka oj.... på ed och warning hwar för sig intygade:

Brita Johansdotter: At hon om söndagsaftonen d 25 September kommit til Kamsjö och legat qwar öfwer natten hos Anders Larsson, där Brita Cajsa söndagsmorgonen i något ärende infunnit sig och bland annat en Anders Larsson i waggan liggande barn, yttrat at hon tyckte det blifwa illa skjött, samt derpå gått ut, hwarefter Enkan Anna Andersdr som härunder varit å förstufwu kammaren, ... till hwardags med mat, men förmodligen hört at Brita Cajsa varit där, inkommit och frågat hwad hon sade samt, då hon fått weta det, utbrustit med Brita Cajsas namngifwande af Tjuf-kona, hwarwid Brita Cajsa, som troddes utanföre dörren hafwa härpå lyssnat, åter inkommit och med hetta frågande Anna hwad hon stulit, gifwit henne et slag med handen för ansigtet, utan at wittnet, som derpå genast gått ut, förmärkt wärkan deraf, hörde endast hustru Anna derwid på nytt uprepa hwad hon och Brita Cajsa förut sagt? nyss? och erkänt.

Olof Jonsson: At han söndagen den 19de september varit hos Anders Larsson i Kamsjön och hört enkan Anna Andersdr då tala om eld och at det skulle brinna, men icke nämnt hos hwem, eller på hwad sätt upl. widgått.

Brita Cajsa kunde icke motsäga riktigheten af Brita Johansdrs wittnesmål, men ursäktade sig med Annas först gifna förolämpande och at Britas yttrande om barnet varit helt oskyldigt, föranledt af hwad itutas hennes syskon en gång för Brita omtalt, som skulle hustru Anna nog hårdt handb...? det lilla barnet men hwilket dess moder förmälda sig aldrig hafwa förmärkt.

För at inhämta förhållandet emellan förnämnda swågrar, Östen Carlsson och Anders Larsson, uplyste på begäran, närwarande vid Pastorn i församlingen, ejuem Magistor Carl Gustaf Saedén, at tilståndet

i Kamsjön wore i så måtto beklagligt, som båda swägerskorna, efter hwad herr vice pastorn kunnigt wore, lefva? med hwarandra i stor osämja och beständiga trätor, gifwandes derigenom sina barn et bedröfligt efterdöme? så mycket skadligare i deras bildning och uppfostran, som en jemnare tillsyn af prästerskapet, genom föräldrarnas aflägsna wistande förswårades, dock hafwa icke warningar felats, fast deraf föga wärkan försparts; och hwad åter enkan Anna Andersdotter, hwilken i 12 eller 13 år wistats inom Degerfors Församling, angick, så wore hon wäl känd för något begär till starka drycker och at hon åfinns? wid sina tillfällen welat inbilla enfaldigt folck, det hon kunde, genom egna förbehållne medel tilrättaskaffa stulit gods, men hwa ock med mycken tjenstfärdighet hjälpt ganska många, som warit plågade af to... wärk till häkten?.

Östen Carlsson, jemwäl personligen tilskadas?, upgaf sin förlust genom den timade mordbranden, till afrökad säd ifrån tegen som år 1809, då det likasom ... warit utmärkt godt år, gifwit efter tre skäls utsäde, tre tunnor korn, men wille såwida han ej kommit at räkna skyltaket? minst an.... till 2ne tunnor á 8 Rdr 16 Rdr

Den skjul såg efter 6 ½ sky... 8 Rdr

En skrinna minst korn och råghalm 1:16

Ladan på stolpar, med näfwer och pinntak, golf och dörr utan gångjärn 3:16

Rd Banco 29:32

Med hwilket wärde, Olof Carlsson, i frågan om ersättning derefter, nöjdes och hwarmed Anna Andersdr ej eller? hade at påminna; förklarades arta? sig ej äga fler uplysningar at tillgå, men ansåg såwäl Enkan Anna Andersdr, som hustru Brita Cajsa Larsdr öfvertygade, derförne om öfwad mordbrand och den sednare at hafwa hemfrid händit?; hwaröfwer –

Resolverades

Som Ankan Anna Andersdotter Boström friwilligt erkändt, det hon, för at hämnas åtskilliga lidna oförrätter af hennes systerdotter, sten Carlssons hustru Brita Cajsa Larsdotter, söndagsaftonen den 30de September, upsåtligen satt eld på Östen Carlssons, sexhundra alnar ifrån dess gård belägna lada, hwilken derigenom med inneliggande säd och foder inbrunnit; Altså dömmes hon Anna Andersdotter till följd af 11 cap 3 § Mgs Sm ... at samma brott med Tjugoåtta dygns fängelse med watten och bröd inhålla, samt skadan Östen Carlsson ersätta med 29 Rd 32 .. Banco.

Och då Brita Cajsa Larsdr ej kunnat frångå? det den af Brita Johansdr omwittnade händelsen, at, sedan den förra söndagsmorgonen först utgått ifrån Anders Larssons stuga, hos hwilken Anna Andersddr haft sit tilhåll, i anledning af dennas hafda yttrande, Brita Cajsa åter i wredesmod inkommit och gifwit Anna en kindpust, deraf hon blånad fått; hwarigenom Annas ägande hus och hemfrid störd blifwit; Ans.. ydr.. .. ha...? Brita Cajsa Larsdotter derföre, med anledning af 3 cap 6 §. 20 cap 44 § och 35 cap 2 § m nr sa... at böta för hemgång 13 Rd 16 .. för en kindpust med blånad 32 .. och för sabbatsbrott 3 Rd sr Banco.

Tecknade detta utslag , till föln af 25 cap 5 § Sgs B..... i anseende till enkan Anna Andersdr, wördsammast understäkt? Kongl M... höglofl denna Hof-rätt hwar...iga utslag hon i häktelse kommna, at afbida – År och dag som förr skrifvet ...

På Urtima Tingsrättens wägnar

Joh Sundelin

Saköreslängd vid hållit Urtima Ting med Degerfors Tingslag den 29 October 1819

För öfvadt mordbränneri er enkan Anna Andersdotter Boström fr Öfver Rödå dömd till Tjugo åtta dagars fängelse vid vatten och bröd men Utslget Kongl Svea Hofrett understäldh.

Bonden Östen Carlssons i Kamsjö hustru Brita Cajsa Larsdotter fäld at böta: för Hemgång 13 Rd 1 bc, för slag och blånad 32 .. och för sabbatsbrott 3 Rd 16 Br, hvars tilfaller Enkan Anna Andersdr 10 Br 8 sl, men tredjedelen af det öfriga Krono Länsman Bergstedt såsom målsägare.

	<u>Summa böter</u>	<u>Kronan</u>	<u>Häradet</u>	<u>Målsägare</u>
Summa Bco:	17:16	5:37:4	5:37:4	5:37:4

Ex Protocollo

Joh Sundelin

Lös lapp:

Memorial

Som Länsmannen Bergstedt gripit och till Länen häktet insändt Bonde Enkan Anna Andersdotter från Öfver Rödå, hvilken skall föröfwadt mordbrand; så får jag anmoda herr Häradshöfdingen det Borgmästaren at så fort the kan förrätta laga undersökning å berörde mål, samt i god tid lämna Bergstedt underrättelse om Termin, emedan han upgifvit at flere Brott ärå begångne, hwilka i sammanhang med ofvannämnde erende torde komma at handteras, och Wederbörande skola wara kringspridde i Westerbottens Landsca.... Å Umeå den 9de October 1819.

Afschmidt

/ Magn Wilh. Enander?

.... Häradshöfdingen och Borgmäst: Sundelius

..enengiens? trotjenare Häradshöfdingen och Borgmästaren hög.... Herr Joh. Sundelin

...Br Nordmaling